

ФАКУЛТЕТ ТЕХНИЧКИХ НАУКА

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

-обавезна садржина- свака рубрика мора бити попуњена

(сви подаци уписују се у одговарајућу рубрику, а назив и место рубрике не могу се мењати или изоставити)

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
<p>1. Датум и орган који је именовao комисију Решењем број 012-199/44-2015 од 13.07.2017., на основу одлуке Наставно-научног већа, а у складу са Статутом Факултета техничких наука, декан Факултета техничких наука, проф. др Раде Дорословачки, именовao је комисију за оцену и одбрану докторске дисертације.</p> <p>2. Састав комисије са знаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:</p> <p>1. Др Лепосава Грубић-Нешић, редовни професор, уно Људски ресурси и комуникације, изабрана у звање 08.07.2015., Факултет техничких наука, Универзитет у Новом Саду.</p> <p>2. Др Бојан Лалић, ванредни професор, уно Производни и услужни системи, организација и менаџмент, изабран у звање 07.10.2016. год., Факултет техничких наука, Универзитет у Новом Саду.</p> <p>3. Др Љубица Дуђак, ванредни професор, уно Производни и услужни системи, организација и менаџмент, изабрана у звање 01.02.2017., Факултет техничких наука, Универзитет у Новом Саду.</p> <p>4. Др Јован Филиповић, редовни професор, уно Управљање квалитетом, изабран у звање 15.04.2008. год., Факултет организационих наука, Универзитет у Београду.</p> <p>5. Др Драган Шешлија, редовни професор, уно Мехатроника, роботика и аутоматизација и интегрисани системи, изабран у звање 04.10.2007., Факултет техничких наука, Универзитет у Новом Саду.</p>
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
<p>1. Име, име једног родитеља, презиме: Бојана (Томислав) Јокановић</p> <p>2. Датум рођења, општина, држава: 29.10.1981., Нови Сад, Република Србија</p> <p>3. Назив факултета, назив студијског програма дипломских академских студија – мастер стечени стручни назив Факултет техничких наука, Универзитет у Новом Саду, Инжењерски менаџмент, дипломирани инжењер менаџмента - мастер</p> <p>4. Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија 2008/2009., Индустриско инжењерство/Инжењерски менаџмент</p> <p>5. Назив факултета, назив магистарске тезе, научна област и датум одбране:</p>
6. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука:
III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ: МОДЕЛ РАЗВОЈА ОРГАНИЗАЦИОНЕ КЛИМЕ ЗАСНОВАН НА УПРАВЉАЊУ ЗНАЊЕМ

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Навести кратак садржај са знаком броја страна, поглавља, слика, шема, графикона и сл.

Докторска дисертација „Модел развоја организационе климе заснован на управљању знањем“, кандидата Бојане Јокановић, обима 234 стране, садржи 11 слика, 59 табела, 13 графика, 2 прилога и 428 литературна навода.

Дисертација је организована у следећих седам целина:

1. Увод
 - 1.1 Проблем и циљ истраживања
 - 1.2 Хипотезе истраживања
 - 1.3 Приказ дисертације по поглављима
2. Теоријска разматрања
 - 2.1 Знање – пут економског развоја
 - 2.2 Интелектуални капитал
 - 2.3 Управљање знањем
 - 2.4 Подела знања у функцији ефикасног управљања знањем
 - 2.5 Организациона клима
3. Истраживачки део
 - 3.1 Методологија истраживања
 - 3.2 Узорак истраживања – Јужнобачки округ
 - 3.3 Инструмент истраживања
 - 3.4 Резултати истраживања
4. Дискусија резултата истраживања
 - 4.1 Модел развоја организационе климе
5. Закључна разматрања и предлози даљих истраживања
6. Литература
7. Прилози

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Дисертација садржи све неопходне елементе прописане важећим правилницима.

Докторску дисертацију чини седам целина.

Прва целина представља Увод у којем је кандидат Бојана Јокановић предочио разлоге бављења темом, њен значај за успешност савремених организација у економији знања, као и стање у области истраживања у домаћој академској заједници, на основу чега је исказана потреба за истраживањем. У уводном делу су дефинисани проблем и циљеви истраживања, постављене су опште и посебне хипотезе истраживања. У уводном делу приказана је и детаљна структура рада.

Као образложење о потребама истраживања кандидат је навео да је мало познато како предузећа у Војводини, односно на подручју Јужнобачког округа, реагују на нов економски развој. Посебно, недостају истраживања у погледу утицаја организационе климе, која се темељи на сарадњи и поверењу међу члановима организације (колаборативна клима), на активности управљања знањем.

Као примарни циљ истраживања, кандидат наводи продубљавање степена разумевања односа колаборативне климе, као једног аспекта организационе климе и управљања знањем. Истраживањем је утврђено како димензије организационе колаборативне климе као што су: организациона култура, понашање непосредног руководиоца, лични став према дељењу знања и подршка радне групе, утичу на активности управљања знањем: прибављање, употреба, учење, допринос знању, процена, одржавање, изграђивање и напуштање знања. Такође, као циљ истраживања, кандидат истиче оцену стања у погледу примењености програма менаџмента знања у испитиваним организацијама.

У складу са дефинисаним предметом (проблемом) и циљевима истраживања, као опште и посебне хипотезе истраживања, кандидат наводи:

X01:Активности управљања знањем у организацији је могуће класификовати, односно могуће је измерити њихов ниво.

X02:Постоји статистички значајна повезаност између организационе колаборативне климе и управљања знањем.

X2.1:Постоји статистички значајна повезаност између организационе културе као димензије организационе колаборативне климе и управљања знањем.

X2.2:Постоји статистички значајна повезаност између понашања директно надређеног руководиоца као димензије организационе колаборативне климе и управљања знањем.

X2.3:Постоји статистички значајна повезаност између личног става према дељењу знања као димензије организационе колаборативне климе и управљања знањем.

X2.4:Постоји статистички значајна повезаност између подршке радне групе као димензије организационе колаборативне климе и управљања знањем.

X03:Димензије организационе колаборативне климе остварују утицај на активности управљања знањем.

X3.1: Организациона култура као димензија организационе колаборативне климе остварује утицај на активности управљања знањем.

X3.2:Понашање директног надређеног руководиоца као димензија организационе колаборативне климе остварује утицај на активности управљања знањем.

X3.3:Лични став према дељењу знања као димензија организационе колаборативне климе остварује утицај на активности управљања знањем.

X3.4: Подршка радне групе као димензија организационе колаборативне климе остварује утицај на активности управљања знањем

Друга целина под насловом Теоријска разматрања, представља теоријску подлогу истраживања. У овом поглављу кандидаткиња је дала преглед значајних теоретских извора, који одређују подручје истраживања а обухватају релевантне ставове разних аутора у погледу економског развоја заснованог на знању, менаџменту знања, организационе и колаборативне климе, поделе знања.

Прегледом владајућих ставова и схватања у литератури у подручју истраживања са наводом литературе која је консултована, дат је значајан и важан научни допринос кандидата у теоријској анализи теме истраживања.

У **трећој целини** под насловом Истраживачки део, приказан је истраживачки метод који је коришћен за добијање истраживачких резултата у дисертацији. У овом поглављу кандидат је дао детаљан опис методологије истраживања, узорка и инструмента истраживања. На крају целине приказани су резултати истраживања у погледу примењености концепта менаџмента знања на примеру организација на подручју Јужнобачког округа, као и у погледу утицаја различитих димензија организационе колаборативне климе на активности управљања знањем.

Истраживање у докторској дисертације је реализовано у складу са савременом методологијом, и то:

- метод анкетирања техником упитника, ради провере постављених хипотеза и
- статистичка обрада података, добијених емпиријским истраживањем, изведена је у складу са најпогоднијим статистичким и математичким методама, имајући у виду специфичну природу проблематике истраживања.

За први део истраживања који је усмерен на анализу стања програма менаџмента знања, коришћен је упитник и метода, који су развили Венди Буковиц и Рут Вилијамс. Други део истраживања се односи на утврђивање предиктивног односа димензија организационе колаборативне климе на активности управљања знањем. У овом делу истраживања је коришћен теоријски утемељен и емпиријски валидан упитник, а који су развили Карл Ерик Свејби и Роланд Сајмонс. Анализа резултата, добијених у другом делу истраживања, је била квантитативна са пуним степеном објективности. Анализа, обрада и интерпретација добијених података вршена је кроз више статистичких метода: експлоративна факторска анализа (EFA), конфирмативна факторска анализа (KFA), моделовање структуралним једначинама (SEM), вишеструка хијерархијска регресија,

Пирсонов – продукт момент коефицијент корелације и Алфа коефицијент интерне поузданости. Резултати истраживања су у складу са постављеним циљевима и одговарају методолошком аспекту дисертације. Спроведене анализе су адекватне.

У **четвртој целини** под називом Дискусија резултата истраживања кандидат приказује дискусију добијених резултата према постављеним хипотезама. Осим тумачења резултата дати су предлози и смернице, које треба да допринесу стварању ефикасније организационе колаборативне климе. У оквиру овог поглавља, приказан је и нови модел развоја организационе климе заснован на управљању знањем, који представља суштински научни допринос дисертације.

У оквиру **пете целине** под насловом Закључна разматрања и предлози даљих истраживања, формулисани су закључци, сумирани најзначајнији резултати истраживања, односно научни допринос докторске дисертације, који су за резултат имали креирање модела развоја организационе климе заснованог на управљању знањем. Такође, у оквиру овог поглавља предочени су правци даљих истраживања, у односу на идентификована ограничења истраживања.

Шеста целина под насловом Литература представља попис коришћене литературе, односно попис књига, научних радова, интернет извора и осталих релевантних референци, коришћених приликом истраживања и израде предметне дисертације. Укупан број литературних извора је 428.

Последња, **седма целина**, под насловом Прилози обухвата прилоге у виду упитника коришћених за потребе истраживања у оквиру дисертације и податке о предузећима, обухваћених истраживањем. Прилози нису приказани у самом раду због своје обимности.

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

Таксативно навести називе радова, где и када су објављени. Прво навести најмање један рад објављен или прихваћен за објављивање у часопису са ISI листе односно са листе министарства надлежног за науку када су у питању друштвено-хуманистичке науке или радове који могу заменити овај услов до 01.јануара 2012. године. У случају радова прихваћених за објављивање, таксативно навести називе радова, где и када ће бити објављени и приложити потврду о томе.

Рад у врхунском међународном часопису (M21)

1. **Jokanović, B.**, Lalić, B., Milovančević, M., Simeunović, N., Marković, D.: Economic development evaluation based on science and patents, Physica A: Statistical Mechanics and its Applications, September 2017., Vol 481, pp. 141-145, DOI: <https://doi.org/10.1016/j.physa.2017.04.015>

Саопштење са међународног скупа штампано у целини (M33)

1. Duđak, Lj., **Jokanović, B.**: Institutional framework of the knowledge society, International Scientific Conference „Institutional assumptions about socio-economic dynamics in the East and Central Europe“, University of Novi Sad, Faculty of Technical Sciences, Novi Sad, 27.06.2015., pp. 277-292, ISBN: 978-86-7892-765-2.

2. Duđak, Lj., Grubić-Nešić, L., **Jokanović, B.**: Strategic role of human resource development in the context of technological changes, The transformation of social identity in crisis conditions and its impact on european integration, Faculty of Technical Sciences, Novi Sad, 2016., pp. 146-153, ISBN: 978-86-7892-829-1.

Саопштење са међународног скупа штампано у изводу (M34)

1. Milošev, I., **Jokanović, B.**, Borocki, N., Radišić, M.: Organizational design, First International Conference of Design, Engineering and Management for Innovation „IDEMI 09“, Porto, Faculty of

Engineering of the University of Porto, 14-15 September 2009, pp. 57-58.

Рад у научном часопису (M53)

1. Katić, A., Raletić, S., Abramović, G., **Jokanović, B.**: The Importance of Competitiveness Measuring in the Light of Serbia's Accession to European Union, *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 2011, Vol.24, pp. 677-686, DOI: <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2011.09.064>.

Саопштење са скупа националног значаја штампано у целини (M63)

1. **Jokanović, B.**, Milošev, I., Ćosić, I., Raletić, S., Vindžanović, D.: Evropski indeks konkurentnosti, VII Međunarodna naučno-stručna konferencija „Na putu ka dobu znanja“, 23-26. Septembar 2009., Split, Hrvatska.

2. Milošev, I., Katić, A., **Jokanović, B.**: Globalna ekonomska kriza – investicione strategije i rizici za razvoj hotelskog menadžmenta, IV Međunarodni kongres Hotelplan 2009, novembar 2009, Beograd.

3. Milošev, M., **Jokanović, B.**, Milošev, I.: Bolonjske studije i mobilnost studenata Campus Europae – Dosadašnja iskustva, XVI skup Trendovi razvoja “Bolonja 2010: stanje, dileme i perspektive”, Kopaonik, 2010, ISBN: 978-86-7892-236-7; COBISS.SR-ID:248064775.

4. Vučenov, S., Sikimić, U., Međugorac, M., **Jokanović, B.**: Model otvorenih inovacija kao mehanizam ispoljavanja kreativnosti, XV Internacionalni skup SM2010, Strategijski menadžment i sistemi podrške odlučivanju u stratezijskom menadžmentu, april 2010, Subotica – Palić, ISBN: 867233252-0

5. Duđak, Lj., **Jokanović, B.**: Celoživotno učenje u doba ekonomije znanja, XIII Međunarodna naučno-stručna konferencija “Na putu ka dobu znanja”, 25.09.2015., Fakultet za menadžment, Sremski Karlovci, pp. 46-50, ISBN: 987-86-6185-022-6.

6. **Jokanović, B.**, Tomić, I., Duđak, Lj.: Uloga informacionih tehnologija u menadžmentu znanja, XXII skup Trendovi razvoja “ Položaj visokog obrazovanja i nauke u Srbiji”, Zlatibor, 2017., pp. 59-62, ISBN: 978-86-7892-904-5.

Одбрањен специјалистички рад (M72)

Jokanović, B. Stanje menadžmenta znanja u organizacijama na području Južnobackog okruga, Novi Sad, 2014.

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Најзначајнији резултати истраживања су:

- На узорку од 190 испитаника, техником упитника и на основу примењене методе у емпиријском делу докторске дисертације, утврђено је стање менаџмента знања у целом региону, односно на подручју Јужнобачког округа. На тај начин је доказана хипотеза Х01.
- Укупан број бодова свих осам активности процеса управљања знањем је око 70, од максималних 100, што указује на делимично постојање и примену управљања знањем у организацијама на територији Јужнобачког округа. Максимална оцена од 100 бодова забележена је у једном предузећу, ДСП-Пласт.
- Утврђено је да сви конструкти организационе колаборативне климе међусобно статистички значајно корелирају у позитивном смеру, остварујући прилично високе корелације. Највишу значајну корелацију остварују организациона пословна култура и директно понашање надређеног, док најнижу значајну корелацију остварују подршка радне групе и директно понашање надређеног.
- Утврђено је да сви конструкти менаџмента знања међусобно значајно корелирају у позитивном смеру и у високим вредностима. Највишу значајну корелацију остварују одржавање и изграђивање знања, док најнижу значајну корелацију остварују прибављање и напуштање

знања.

- Утврђено је да димензија менаџмента знања остварује прилично високу статистички значајну повезаност са димензијом организационе климе, у позитивном смеру. Даље је показано да менаџмент знањем, поред тога што остварује значајну повезаност са организационим климом, остварује и високе корелације са засебним димензијама организационе климе. На тај начин доказана је хипотеза Х02 са својим посебним хипотезама: Х2.1, Х2.2, Х2.3 и Х2.4.
- Утврђено је да су све компоненте управљања знањем у значајној, умерено до високој, позитивној корелацији са димензијом организационе климе, при чему највишу корелацију остварују изграђивање знања и организациона клима, док најнижу значајну корелацију остварују прибављање знања и организациона клима.
- Утврђено је да је најснажнији предиктор у објашњењу управљања знањем организациона култура и став надређеног. Две димензије организационе климе, пак нису се показале као адекватни предиктори објашњења управљања знањем: лични став и подршка радне групе имплицирајући да они не доприносе у објашњењу управљања знањем. На тај начин је хипотеза Х03 делимично потврђена.
- Развијен је нов модел организационе климе заснован на управљању знањем, у коме једна димензија организационе колаборативне климе, названа лични став према дељењу знања не утиче нити на једну активност управљања знањем.

Анализом резултата истраживања потврђене су поједине везе између димензија организационе колаборативне климе и активности управљања знањем у развијеном структуралном моделу. Иако су неке хипотезе истраживања одбачене, добијени резултати доприносе продубљавању степена разумевања односа између организационе колаборативне климе и управљања знањем.

Резултати истраживања имају пре свега практичне импликације на конципирање управљачких и организационих мера, којима би се омогућило да се знањем управља на ефективнији начин и у складу са дугорочним стратегијским циљевима предузећа.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Експлицитно навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.

Истраживање у оквиру дисертације је вршено на узорку од 190 испитаника предузећа која се налазе на подручју Јужнобачког округа. Подаци су прикупљени применом методе анкетања, техником упитника. У оквиру докторске дисертације систематизовано је приказан проблем који је дефинисан у предмету и циљу истраживања. Методологија истраживања, обраде и анализе података и приказа резултата је у потпуности у складу са захтевима области истраживања и проблема који се у дисертацији обрађује.

Резултати добијени у истраживању су кроз докторску дисертацију анализирани, представљени, тумачени и дискутовани применом одговарајућих статистичких метода прикупљања, обраде и анализе и приказивања квантитативних података. На основу дефинисаног проблема, предмета и циљева истраживања предложен је модел развоја организационе климе заснован на управљању знањем.

У раду су коришћене одговарајуће статистичке методе за тестирање хипотеза, док је опис узорка приказан уз помоћ показатеља дескриптивне статистике. За моделовање су коришћене структуралне једначине, што је у складу са водећим научним трендовима.

Резултати су приказани јасно и прецизно помоћу табела, графика и слика, текст је написан хронолошки и лако се прати. Тумачење резултата је стручно и показује да кандидат влада материјом и поседује одговарајуће знање.

IX КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Експлицитно навести да ли дисертација јесте или није написана у складу са наведеним образложењем, као и да ли она садржи или не садржи све битне елементе. Дати јасне, прецизне и

концизне одговоре на 3. и 4. питање:	
1.	Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме Докторска дисертација је написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме.
2.	Да ли дисертација садржи све битне елементе Докторска дисертација представља заокружен истраживачки рад и у потпуности садржи све битне елементе који се захтевају за докторску дисертацију.
3.	По чему је дисертација оригиналан допринос науци Разматрајући целокупну материју докторске дисертације под насловом „Модел развоја организационе климе заснован на управљању знањем“, кандидата Бојане Јокановић, Комисија је закључила да развијени модел организационе климе представља оригиналан научни допринос аутора теорији и пракси менаџмента и да својим прилазом и тематским одређењем, представља новину у истраживањима у овој области. Истраживањем су испуњени сви задати циљеви и обезбеђена подлога за даља истраживања у предметној научној области.
4.	Недостаци дисертације и њихов утицај на резултат истраживања Комисија није уочила недостатке дисертације који би битно утицали на резултате истраживања.
X	ПРЕДЛОГ:
	На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже:
-	да се докторска дисертација Бојане Јокановић прихвати, а кандидату одобри одбрана

НАВЕСТИ ИМЕ И ЗВАЊЕ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ
ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Проф. др Лепосава Грубић-Нешић, редовни професор, председник

Проф. др Бојан Лалић, ванредни професор, члан

Проф. др Љубица Дуђак, ванредни професор, члан

Проф. др Јован Филиповић, редовни професор, члан

Проф. др Драган Шешлија, редовни професор, ментор

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај.